

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 1/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	
ผู้จัดทำ : คณะกรรมการดำเนินงานด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ โรงพยาบาลศรีสะเกษ	ผู้อนุมัติ :	

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

1.1 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้บุคลากรปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการติดเชื้อที่แผลผ่าตัดเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.2 เพื่อลดการติดเชื้อของแผลผ่าตัด

2. ขอบข่าย (Scope)

บุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการดูแลแผลผ่าตัด

3. คำจำกัดความ (Definition)

3.1 เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3.1.1 การติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดที่ผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง (Superficial incisional SSI) ต้องครบตามเกณฑ์ 3 ข้อ ได้แก่

- 1) การติดเชื้อเกิดภายใน 30 วันหลังผ่าตัด
- 2) เป็นการติดเชื้อที่ผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนังเท่านั้น
- 3) มีลักษณะ อย่างน้อย 1 ข้อ ต่อไปนี้
  - มีหนองออกจากแผลผ่าตัด
  - แยกเชื้อได้จากของเหลวหรือเนื้อเยื่อจากแผลผ่าตัดที่เก็บโดยวิธี Aseptic technique
  - แพทย์เปิดแผล โดยไม่ได้ทำการเพาะเชื้อไว้และผู้ป่วยมีอาการแสดง อย่างน้อย 1 ข้อ

ได้แก่ ปวดหรือกดเจ็บ แผลบวมแดง หรือร้อน

- แพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยวินิจฉัย SSI

หมายเหตุ ไม่รวม Cellulitis, Burn, Circumcision, Sticth abscess, Stap wound หรือ Pin site infection

3.1.2 การติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดที่ชั้นผิวดัดและกล้ามเนื้อ (Deep incisional SSI) ต้องครบตามเกณฑ์ 3 ข้อ ได้แก่

- 1) การติดเชื้อเกิดภายใน 30 วันหลังผ่าตัดหรือภายใน 90 วัน หลังการผ่าตัด
- 2) เป็นการติดเชื้อที่เนื้อเยื่อชั้นผิวดัดและกล้ามเนื้อ
- 3) มีลักษณะอย่างน้อย 1 ข้อ ต่อไปนี้

- มีหนองไหลจากชั้นใต้ผิวหนังบริเวณผ่าตัด
- แผลผ่าตัดแยกเองหรือศัลยแพทย์หรือแพทย์อื่นเปิดแผล และผู้ป่วยมีไข้ (อุณหภูมิ > 38 องศาเซลเซียส) หรือปวด หรือกดเจ็บบริเวณแผล แต่ไม่พบเชือกก่อโรค (ถ้าทำการตรวจหาเชื้อด้วยการเพาะเชื้อหรือวิธีการอื่นแล้วไม่พบเชื้อถือว่าไม่เข้าเกณฑ์ข้อนี้)

- พบฝี (Abscess) หรือหลักฐานอื่น ที่แสดงการติดเชื้อ จากการตรวจพบโดยตรง ขณะผ่าตัดใหม่ หรือจากการตรวจเนื้อเยื่อทางรังสีวิทยา

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 2/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

3.1.3 การติดเชื้อที่อวัยวะหรือช่องโพรงภายในร่างกายจากการผ่าตัด (Organ/Space SSI) ต้องครบตามเกณฑ์ 4 ข้อ ได้แก่

- 1) มีหนองออกจากท่อที่ใส่ไว้ภายในอวัยวะหรือช่องโพรงในร่างกาย
- 2) แยกเชื้อได้จากของเหลวหรือเนื้อเยื่อจากอวัยวะ หรือช่องโพรงในร่างกาย
- 3) พบฝี (Abscess) หรือหลักฐานการติดเชื้อจากการตรวจพบโดยตรงขณะผ่าตัดใหม่ หรือจากการตรวจเนื้อเยื่อหรือการตรวจทางรังสีวิทยา
- 4) มีลักษณะที่เข้าเกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อในระบบอวัยวะต่างๆ ที่สัมพันธ์กันกับอวัยวะหรือช่องโพรงภายในร่างกาย

3.2 ชนิดของแผลผ่าตัด (Wound classifications) ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อจะเพิ่มขึ้นตามระดับการปนเปื้อนของแผลผ่าตัด ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

3.2.1 แผลผ่าตัดสะอาด (Clean wound) คือ

- แผลผ่าตัดที่เตรียมการผ่าตัดล่วงหน้า เย็บปิดแผลหลังผ่าตัด (Primary closure) ไม่ใช่ท่อระบาย หรือ ระบายแบบเปิด (Open drainage)
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านเนื้อเยื่อที่ไม่ซ้ำ ไม่มีการติดเชื้อ
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านเนื้อเยื่อที่ไม่มีการอักเสบ
- ระหว่างผ่าตัด ไม่มีเหตุการณ์ที่ละเมิดมาตรการปลอดเชื้อ (Aseptic technique)
- แผลผ่าตัดที่ไม่ได้ผ่าผ่านทางเดินหายใจ ทางเดินอาหาร ทางเดินปัสสาวะ และระบบสืบพันธุ์

3.2.2 แผลผ่าตัดปนเปื้อนเชื้อโรคเล็กน้อย (Clean-contaminated wound) ได้แก่

- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ ระบบทางเดินปัสสาวะ และระบบสืบพันธุ์
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านทางเดินน้ำดี
- ระหว่างผ่าตัดที่มีการละเมิดมาตรการปลอดเชื้อเล็กน้อย

3.2.3 แผลผ่าตัดปนเปื้อน (Contaminated wound) ได้แก่

- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านแผลถลอกหรือรอยที่เป็นแบบเปิดและเกิดขึ้นใหม่ๆ ไม่เกิน 4 ชั่วโมง (Open, fresh traumatic wound)
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านทางเดินอาหารที่มีการรั่วที่เห็นได้ด้วยตาเปล่า
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านทางเดินปัสสาวะและระบบสืบพันธุ์ หรือทางเดินน้ำดี ในขณะที่มีการติดเชื้อของปัสสาวะหรือน้ำดี
- แผลผ่าตัดที่มีเหตุการณ์ละเมิดมาตรการปลอดเชื้ออย่างมาก

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 3/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

3.3.4 แผลผ่าตัดสกปรก (Dirty wound) ได้แก่

- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านแผลก้นตรายที่มีเนื้อเยื่อตาย มีสิ่งแปลกปลอม มีการปนเปื้อนของอุจจาระ หรือ แผลก้นตรายที่เกิดขึ้นเกิน 4 ชั่วโมง
- แผลผ่าตัดช่องท้องกรณีอวัยวะภายในทะลุ
- แผลผ่าตัดที่ผ่าผ่านเนื้อเยื่อที่เป็นหนอง

3.3 ดัชนีบ่งชี้ความเสี่ยงต่อการเชื้อของแผลผ่าตัด (SSI Risk Index)

ดัชนีบ่งชี้ความเสี่ยงการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด เรียกว่า NNIS (national nosocomial infection surveillance risk index) เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบอัตราการติดเชื้อของแผลผ่าตัดระหว่างศัลยแพทย์หรือระหว่างโรงพยาบาล โดยอาศัยปัจจัยเสี่ยงหลัก 3 ประการ คือ

1. ผู้ป่วยที่มี ASA score เท่ากับ 3 หรือมากกว่า
2. แผลผ่าตัดที่จัดอยู่ในประเภทปนเปื้อนหรือแผลสกปรก
3. ระยะเวลาในการผ่าตัดมากกว่า Percentile ที่ 75 ของการผ่าตัดแต่ละชนิด

แต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่า ถ้าผู้ป่วยมีเพียงข้อใดข้อหนึ่งข้างต้น ก็จะมีค่า NNIS risk index เท่ากับ 1 ถ้ามีครบทั้ง 3 ข้อ ก็จะมี NNIS risk index เท่ากับ 3 โดยค่า risk index ที่เท่ากับ 3 จะมีโอกาสติดเชื้อแผลผ่าตัดมากที่สุด เมื่อเทียบกับค่า risk index ที่เท่ากับ 2, 1 หรือ 0

4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)

- 4.1 อายุรแพทย์โรคติดเชื้อ กำหนดแนวทางปฏิบัติ ควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติตามแนวทางฯ
- 4.2 กุมารแพทย์โรคติดเชื้อ กำหนดแนวทางปฏิบัติ ควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติตามแนวทางฯ
- 4.3 หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าหอผู้ป่วย/หน่วยงาน นิเทศ ติดตามการปฏิบัติตามแนวทางฯ
- 4.4 บุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ กำกับ ติดตามและปฏิบัติตามแนวทางฯ
- 4.5 บุคลากรทางการแพทย์ทุกคน กำกับ ติดตามและปฏิบัติตามแนวทางฯ
- 4.6 พยาบาลควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ มีหน้าที่ให้ความรู้ ให้ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้อง ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลและร่วมหาแนวทางในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อที่แผลผ่าตัดโดยวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมของการเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดการติดเชื้อแผลผ่าตัดตามสูตร ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนครั้งของการเกิดการติดเชื้อแผลผ่าตัด}}{\text{จำนวนครั้งของการทำหัตถการผ่าตัดทั้งหมดในช่วงเวลาเดียวกัน}} \times 100$$

จำนวนครั้งของการทำหัตถการผ่าตัดทั้งหมดในช่วงเวลาเดียวกัน

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 4/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

5.1 การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด แบ่งเป็น 3 ระยะ

5.1.1 การเตรียมผู้ป่วยก่อนการผ่าตัด

- 1) ระยะเวลาอนโรงพยาบาลก่อนผ่าตัดควรสั้นที่สุด
- 2) อาบน้ำฟอกสบู่ (Antimicrobial หรือ Non-antimicrobial) อย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนการผ่าตัด หรือใช้ 4% Chlorhexidine scrub ฟอกร่างกายก่อนอาบน้ำ
- 3) หลีกเลี่ยงการขจัดขน ยกเว้นขนไปปรับกวนการผ่าตัด ถ้าจำเป็นต้องขจัดขน ให้หลีกเลี่ยงการใช้มีดโกน ให้ใช้เครื่องมือตัดเล็มขนไฟฟ้า (Clipper)
- 4) ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยต้องควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (ไม่เกิน 140-200 mg/dl) หรือค่าน้ำตาลเฉลี่ยสะสมในเลือด (HbA1c) < 8 mg%
- 5) แก่ภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) เมื่อตรวจพบว่าผู้ป่วยมีภาวะดังกล่าว และมีข้อบ่งชี้ที่ต้องแก้ไข จะให้การเสริมอาหารทางปากหรือทางลำไส้โดยตรง (Enteral nutrition) หรือเสริมทางหลอดเลือดดำด้วยวิธี Partial หรือ Total parenteral nutrition ก็ได้ โดยระยะเวลาที่แก้ไขไม่ควรน้อยกว่า 1 สัปดาห์
- 6) งดยา Steroids ก่อนการผ่าตัดแบบ Elective ทั้งนี้ต้องมีการบันทึกในเวชระเบียนว่าได้งดยาดังกล่าวให้แก่ผู้ป่วยด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- 7) ควรลดการให้เลือดและองค์ประกอบของเลือด (Blood components) ก่อนผ่าตัด เนื่องจากการให้ Blood components ในปริมาณมาก อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิด SSI ได้ การให้ Blood component แก่ผู้ป่วย จึงควรให้น้อยที่สุด และให้ตามข้อบ่งชี้ที่ชัดเจน ควรระบุข้อบ่งชี้เหล่านี้ในเวชระเบียน
- 8) งดการสูบบุหรี่อย่างน้อย ๓๐ วันก่อนผ่าตัด ยกเว้นมีข้อบ่งชี้ที่จำเป็นต้องผ่าตัดเร่งด่วน
- 9) การผ่าตัดแบบ Elective หากพบว่าผู้ป่วยเป็นโรคติดเชื้อที่รักษาให้หายได้หรือทำให้ทุเลาลงได้ในเวลาอันสมควร ควรรักษาโรคติดเชื้อเหล่านั้นก่อนผ่าตัด
- 10) การผ่าตัดลำไส้ใหญ่ และทวารหนักในผู้ป่วยผู้ใหญ่ แนะนำให้เตรียมลำไส้ร่วมกับการให้ยาปฏิชีวนะทางปากก่อนการผ่าตัด
- 11) การใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อป้องกันควรให้เมื่อมีข้อบ่งชี้ และให้ภายใน 1 ชั่วโมงก่อนลงมีดสำหรับยาต้านจุลชีพทั่วไป ยกเว้น Vancomycin หรือ Fluoroquinolone ให้ภายใน 2 ชั่วโมง การให้ยาซ้ำ (Redosing) ควรพิจารณาใช้เพื่อรักษาระดับยาในเนื้อเยื่อ ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะครึ่งชีวิตของยานั้น
- 12) การให้การใช้ยาต้านจุลชีพเพื่อป้องกัน (Single dose) ก็เพียงพอสำหรับการผ่าตัดทั่วไป

5.1.2 การป้องกันการติดเชื้อระหว่างการผ่าตัด

- 1) บุคลากรในห้องผ่าตัดต้องสวมชุดผ่าตัด คลุมผม และปิดปากและจมูก ให้มิดชิด กรณีมีความเสี่ยงเลือกใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลให้เหมาะสมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุหรือการติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน เช่น N-95 mask, Faceshield, แว่นตา เป็นต้น
- 2) บุคลากรต้องเปลี่ยนชุดผ่าตัดใหม่ ทุกครั้งที่กลับเข้าบริเวณห้องผ่าตัด

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 5/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อแผลผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

3) บุคลากรในห้องผ่าตัดต้องมีเล็บสั้น ไม่ใส่เล็บปลอมหรือขนตาปลอม ไม่ทาเล็บ และไม่ใส่เครื่องประดับเกินจำเป็น

4) บุคลากรล้างมือแบบ Surgical hand washing โดยฟอกมือด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ได้แก่ 4% Chlorhexidine หรือ 7.5% Iodophores นาน 2-6 นาที หรืออาจใช้ Alcoholic hand rub แทนได้แต่ต้องฟอกมืออย่างถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้ และหลังฟอกต้องงอศอกขึ้น เพื่อไม่ให้น้ำไหลย้อนกลับไปที่มีมือรวมทั้งไม่ให้มือและต้นแขนชิดลำตัว เช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าปราศจากเชื้อก่อนใส่เสื้อคลุมและถุงมือปราศจากเชื้อ

5) บุคลากรใช้เทคนิคการสวม Gown และถุงมือ (Gowning and gloving) ที่เหมาะสม การสวมใส่ถุงมือด้วยวิธีที่เหมาะสมหมายถึงทั้ง Open หรือ Closed technique ก็ได้

6) ทำความสะอาดผิวหนังด้วยน้ำยา 1.2% Chlorhexidine in 70% Alcohol หรือ Povidone-iodine ที่ผิวหนังผู้ป่วย เริ่มที่บริเวณจะลงมีด แล้วทาออกเป็นวงจากในไปนอก แนะนำให้ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อแบบที่เรียกที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม ยกเว้นมีข้อห้าม

7) เมื่อเกิดการปนเปื้อนอุจจาระหรือหนอง หรือมีน้ำหรือเลือดซึมผ้า (Soaked in blood or liquid) จะต้องเปลี่ยน Gown, ถุงมือ ผ้าคลุม (Drapes) ที่ปนเปื้อนโดยทันที

8) ควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้อยู่ในระดับปกติ

9) มีการดูแล Tissue oxygenation/ perfusion ให้เป็นปกติ และเฝ้าระวังไม่ให้ Oxygen tension ต่ำกว่า 95% ระหว่างการผ่าตัด

10) การใส่ท่อระบายสิ่งคัดหลั่งที่ตำแหน่งผ่าตัด ควรเป็นระบบปิด (Closed drainage system)

11) ปฏิบัติตาม Aseptic technique อย่างเคร่งครัดเมื่อต้องให้สารน้ำหรือยาทางหลอดเลือด

12) มีระบบห้องผ่าตัดเป็นมาตรฐาน ได้แก่

- มีการระบายอากาศในห้องผ่าตัดด้วยระบบ Positive pressure ventilation
- มีการหมุนเวียนอากาศ 15 รอบต่อชั่วโมง โดยอย่างน้อย 3 รอบเป็น fresh air
- ควบคุมอุณหภูมิห้องระหว่าง 20-24 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ระหว่าง 30-60 %
- มีการกรองอากาศโดยใช้เครื่องกรองอากาศที่เหมาะสม
- ให้อากาศเข้าทางด้านบน แต่ออกด้านล่าง (Air introduced at ceiling; exhaust at the floor)
- ไม่เปิดประตูห้องผ่าตัดโดยไม่จำเป็น
- จำกัดจำนวนบุคลากรในห้องผ่าตัด และผู้เข้าออกห้องผ่าตัด ไม่ให้มากเกินไปจนความจำเป็น
- การทำความสะอาดห้องผ่าตัดด้วยน้ำยาทำลายเชื้อที่เหมาะสม ก่อนการผ่าตัดรายต่อไป

กรณีทั่วไปใช้น้ำและผงซักฟอก กรณีมีเลือดและสารคัดหลั่งปนเปื้อนให้เช็ดเลือดออกให้มากที่สุด และเช็ดตามด้วย 70% Alcohol ทิ้งไว้จนแห้ง หรือ ราดด้วย 0.5% Sodium hypochlorite ทิ้งไว้ 30 นาที แล้วเช็ดดูด้วยน้ำและผงซักฟอก ตามด้วยน้ำสะอาด

- ทำความสะอาดพื้นละสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัดให้ทั่ว ได้แก่ Surgical light and handle โต๊ะ เตียง เครื่องช่วยหายใจ Monitor ด้วยน้ำและผงซักฟอก กรณีมีเลือดและสารคัดหลั่งปนเปื้อนให้เช็ดเลือด

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 6/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อแผลผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

ออกให้มากที่สุด และเช็ดตามด้วย 70%Alcohol หรือ ราวด้วย 0.5% Sodium hypochlorite ทิ้งไว้ 30 นาที แล้วเช็ดตามด้วยน้ำและผงซักฟอก ตามด้วยน้ำสะอาด

- การทำความสะอาดพื้นห้องหลังผู้ป่วยรายสุดท้ายด้วยวิธี Wet vacuum หรือ Mopping โดยใช้น้ำยาทำลายเชื้อที่เหมาะสม
- การทำให้อุปกรณ์ผ่าตัดปราศจากเชื้อตามแนวทางปฏิบัติมาตรฐาน

5.1.3 การป้องกันการติดเชื้อหลังการผ่าตัด

- 1) ไม่ควรเปิดแผลผ่าตัดที่ปิดแผลแบบปลอดเชื้อ (Sterile dressing) เป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด
- 2) ผู้เปิดแผลผ่าตัดหรือทำแผลต้องทำความสะอาดมือด้วยวิธี Hygienic handwashing ก่อนและหลังการเปิดหรือทำแผล และสวมถุงมือทุกครั้งที่ทำแผล
- 3) ผู้ทำแผลใช้วิธีทำแผลแบบ Aseptic technique โดยใช้ 70% Alcohol เช็ดรอบแผล และใช้ Sterile NSS ล้างแผลกรณี Wet dressing เลือกใช้ Dressing ตามลักษณะของผู้ป่วยและความต้องการของแผล เช่น ปริมาณของหนอง ความลึกของแผล ความปลอดภัยและความสุขสบายของผู้ป่วย
- 4) มีการอบรมผู้ป่วยและญาติ เกี่ยวกับการดูแลแผลผ่าตัด อาการและอาการแสดงของการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด
- 5) เมื่อพบการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดหรือมีหนองที่แผล ควรทำ Swab หรือ Tissue culture

5.1.4 การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่ตำแหน่งผ่าตัด

- 1) ประเมินลักษณะ อาการ อาการแสดงของการติดเชื้อตำแหน่งแผลผ่าตัดทุกวัน
- 2) เมื่อมีอาการสงสัยการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด บันทึกข้อมูลในใบเฝ้าระวังการติดเชื้อ รายงานแพทย์เพื่อประเมินอาการ วินิจฉัยการติดเชื้อและให้การรักษา
- 3) แจ้ง ICN ทุกครั้งเมื่อพบหรือสงสัยมีการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดเพื่อติดตามประเมินอาการ และร่วมวินิจฉัยการติดเชื้อ
- 4) เมื่อผู้ป่วยจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลให้คำแนะนำการปฏิบัติตัว และการเฝ้าระวังการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด จนครบ 30 วันหลังการผ่าตัด และ กรณีแผลผ่าตัดสะอาดมีการส่งข้อมูลให้โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลใกล้เคียงเพื่อดูแลต่อและเฝ้าระวังการติดเชื้อ

สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ

1. อบห้องผ่าตัดด้วยฟอร์มาลิน
2. การพ่นด้วยน้ำยาทำลายเชื้อหรือเปิดไฟ U.V ในห้องผ่าตัด
3. การตรวจเพาะเชื้อจากสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัดไม่ควรทำเป็นประจำ ยกเว้นเกิดสถานการณ์การระบาดของเชื้อ

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 7/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

6. เกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ (KPI)

- 6.1 อัตราการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดของบุคลากร $\geq$ ร้อยละ 80
- 6.2 อัตราการเกิดการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด $<$ 0.5/100 ครั้งของการผ่าตัด

7. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *คู่มือวินิจฉัยการติดเชื้อในโรงพยาบาล*. สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกดีไซด์

อะเคื่อ อุณหเลขกะ. (2561). *แนวทางป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล*. โรงพิมพ์มิ่งเมือง

Global guidelines on the prevention of surgical site infection (WHO) Available at :

<https://www.who.int/publications/i/item/9789241550475>

THE APSIC GUIDELINES FOR THE PREVENTION OF SURGICAL SITE INFECTIONS Available at :

<https://apsic-apac.org/wp-content/uploads/2019/02/APSIC-SSI-THAI-VERSION-JAN-2019.pdf>

8. เอกสารแนบท้าย (Appendix)

- 8.1 แบบประเมินการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (สำหรับห้องผ่าตัด)
- 8.2 แบบประเมินการป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (สำหรับหอผู้ป่วย)

โรงพยาบาลศรีสะเกษ	หน้า : 8/ 8	แก้ไขครั้งที่ :
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ :	วันที่ประกาศใช้ :	
เรื่อง : การป้องกันการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด (Prevention of Surgical Site Infection)	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล	

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการดำเนินงานด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

ลงชื่อ.....
(นางสาวชุตติญา วัชรวุฒิมิ)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล
ด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ

ลงชื่อ.....
(นางอรอุมา ธรรมแสง)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
หัวหน้างานด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ

ผู้ตรวจสอบ

ลงชื่อ.....
(นางสาวขวัญจิต เจริญชวโน)
รองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล

ลงชื่อ.....
(นางสาวณัชชา แซ่เตียว)
ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน
ด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ

ลงชื่อ.....
(นางศรีอาภา อัจฉริยะสวัสดิ์)
รองผู้อำนวยการด้านการพัฒนาคุณภาพบริการและมาตรฐาน

ผู้อนุมัติ

ลงชื่อ.....
(นายชลวิทย์ หลาวทอง)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีสะเกษ

